



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Κανονισμός Δεοντολογίας Έρευνας ΠΜΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΜΕΣΑ

Κανονισμός δεοντολογίας της έρευνας

Όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΜΜΕ) συμμορφώνονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ):

https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoinwseis/genikes_anakoinwseis/2018/2606_kwdikas_deontologias_online.pdf

Επιπλέον, και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη διπλωματική εργασία των φοιτητών/τριών των ΠΜΣ, ισχύουν τα εξής:

Στην 4^η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνδεσης του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ, 20/12/2022, εγκρίθηκε ο εξής Κανονισμός Δεοντολογίας της Έρευνας:

Η έρευνα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών κορυφώνεται με την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας (ΔΕ), η οποία πρέπει να διέπεται από τους παρακάτω κανόνες δεοντολογίας.

Η ΔΕ είναι μια πρωτότυπη εργασία που αποτελεί προϊόν βιβλιογραφικής έρευνας ή/και έρευνας πεδίου. Σκοπός της είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ερευνητική διαδικασία και η εμβάθυνση στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος. Το θέμα της ΔΕ εντάσσεται στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος. Το θέμα της προτείνεται με τον τρόπο που ορίζεται από το άρθρο 7 του Κανονισμού του ΠΜΣ. Η ΔΕ πραγματοποιείται στο τελευταίο εξάμηνο μεταπτυχιακών σπουδών, με δυνατότητα παράτασης στο τέταρτο εξάμηνο. Η έκτασή της πρέπει να είναι από περίπου 20.000 λέξεις (χωρίς τη βιβλιογραφία ή/και παραρτήματα).

Η ΔΕ εκπονείται με ευθύνη του/της φοιτητή/τριας και στοχεύει στο να αναπτυχθούν από αυτόν/ήν δόκιμες επιστημονικές πρωτοβουλίες. Θα πρέπει να αποφεύγεται η μηχανιστική εφαρμογή οδηγιών του/της επιβλέποντα/ουσας χωρίς την κριτική θεώρηση και ανάλυσή τους από πλευράς του/της φοιτητή/τριας.

Ο/η φοιτητής/τρια συνεννοείται με τον/την επιβλέποντα/ουσα για τον τρόπο συνεργασίας και παρακολούθησης του θέματός του. Αναμένεται γενικά από τον/την φοιτητή/τρια η διάθεση σημαντικού χρόνου για μια σειρά ενεργειών όπως:

- τη μελέτη της σχετικής ελληνικής και ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας,
- την ανεύρεση και επεξεργασία άλλου πληροφοριακού υλικού σχετικού με το θέμα,
- τη δημιουργία και την επεξεργασία ερωτηματολογίων εφόσον κρίνεται απαραίτητο για το θέμα,
- την επεξεργασία και την τελική συγγραφή της εργασίας.

Η εργασία πρέπει να είναι αρθρωμένη κατά τα πρότυπα των επιστημονικών μονογραφιών και μελετών. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Πίνακα περιεχομένων

- Περίληψη στα ελληνικά και στα αγγλικά (100-250 λέξεις)
- Λέξεις-κλειδιά (μέχρι 5)
- Εισαγωγή

Η Εισαγωγή έχει σαν σκοπό να κατατοπίσει τον/την αναγνώστη/τρια για τα κύρια σημεία και το στόχο της εργασίας και περιλαμβάνει τα εξής:

α) Το αντικείμενο της εργασίας και το επιστημονικό πεδίο στο οποίο αυτό εντάσσεται. Απαραίτητη είναι η αναφορά σε προϋπάρχουσες σχετικές εργασίες και έρευνες καθώς και η κριτική προσέγγιση αυτών έτσι ώστε να καταφανούν αφενός οι λόγοι επιλογής του θέματος, αφετέρου η αναγκαιότητα υλοποίησης της συγκεκριμένης εργασίας (καλύπτει κάποιο κενό στη σχετική βιβλιογραφία, είναι εντελώς πρωτότυπη κλπ).

β) Τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα/υποθέσεις εργασίας.

γ) Τη μεθοδολογία της εργασίας (πχ, βιβλιογραφική έρευνα, θεωρητικά ή άλλα κείμενα τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ως οδηγοί)

δ) Τη βασική διάρθρωση της εργασίας (τα επί μέρους θέματα που θα αναπτυχθούν στα κεφάλαια που αποτελούν το κύριο μέρος της εργασίας).

- Κυρίως κείμενο

Στο κυρίως κείμενο της εργασίας αναπτύσσεται το θέμα σε επιμέρους κεφάλαια, ο αριθμός και η δομή των οποίων εξαρτώνται από το αντικείμενο της εργασίας. Τα κεφάλαια εστιάζουν σε συγκεκριμένα σημεία, που είναι αναγκαία για την άρτια και πλήρη προσέγγιση του θέματος. Περιλαμβάνει την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, την κριτική ανάλυση και συνδυαστική θεώρηση των διαδέσιμων θεωρητικών και ερευνητικών δεδομένων, την ανάλυση της μεθοδολογίας της έρευνας που διεξήχθη και την ανάλυση των δεδομένων και των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί.

- Συμπεράσματα-Προτάσεις

Στο κεφάλαιο αυτό συνοψίζονται τα βασικά σημεία και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα αποτελέσματα των κεφαλαίων του κυρίως σώματος της εργασίας. Επιπλέον, είναι δυνατόν να διατυπωθούν προτάσεις για ενδεχόμενες μελλοντικές εργασίες και συμπληρωματικές έρευνες στη συγκεκριμένη θεματική περιοχή.

- Βιβλιογραφία

Στη βιβλιογραφία περιλαμβάνονται όλα τα έργα (βιβλία, μελέτες, άρθρα, εισηγήσεις σε συνέδρια, στατιστικά δελτία, αναλύσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ντοκουμέντα οργανισμών κλπ) που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της εργασίας. Η παράθεση γίνεται σύμφωνα με το σύστημα βιβλιογραφικής αναφοράς που έχει προσδιοριστεί από τον επόπτη.

- Παραρτήματα (εάν υπάρχουν)

Η διπλωματική εργασία πρέπει να είναι προϊόν προσωπικής έρευνας και μόχθου και πρέπει επίσης να συνομιλεί δημιουργικά με την προϋπάρχουσα βιβλιογραφία η οποία σχετίζεται με το θέμα της εργασίας. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία (έντυπη ή διαδικτυακή) πρέπει να είναι σαφείς και σχολαστικές. Δεν είναι επιτρεπτό να αναπαράγονται, είτε αυτολεξεί είτε σε παράφραση, ιδέες αντλημένες από άλλες μελέτες ή κείμενα, χωρίς να αποδίδονται στην πηγή τους. Όταν συμβαίνει αυτό, η διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν λογοκλοπής.

Η λογοκλοπή δεν είναι αποδεκτή στο ακαδημαϊκό γίνεσθαι και συνιστά σοβαρό πειδαρχικό παράπτωμα για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 23 του Γενικού Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Α.Ε.Ι. (ΦΕΚ 220/Α/3.11.2008), αναφέρει ότι «πειδαρχικά παραπτώματα για τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και το λοιπό βοηθητικό και έκτακτο διδακτικό-εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι., καθώς και για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές ή σπουδαστές και υποψήφιους διδάκτορες συνιστούν η παραβίαση των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας για τα Α.Ε.Ι., η παραβίαση των αποφάσεων των οργάνων του ιδρύματος και η παραβίαση των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ώστε να μην διαταράσσεται η δημοκρατική λειτουργία και να μην θίγεται το κύρος του Α.Ε.Ι. και των λειτουργιών του. Ειδικότερα, πειδαρχικά παραπτώματα συνιστούν ιδίως: α) Η συνειδητή αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο αντικείμενο της επιστημονικής τους έρευνας και διδασκαλίας». Επίσης, το εδάφιο (β), της παρ. 2, του άρθρου 23 του ν. 4777/17.2.2021 (Α' 25) αναφέρει «ως πειδαρχικό παράπτωμα για τους φοιτητές τη λογοκλοπή ή την αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο εκάστοτε αντικείμενο επιστημονικής ενασχόλησης ή έρευνας».

Μορφές Λογοκλοπής

Η λογοκλοπή μπορεί να είναι μερική (αντιγραφή μέρους κειμένου χωρίς να υπάρχει σαφής αναφορά της προέλευσής του) ή ολική (αντιγραφή ολόκληρης πηγής).

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικές μορφές λογοκλοπής:

- Η κατά λέξη αντιγραφή τμήματος ή ακόμη και ολόκληρου του πνευματικού έργου και η παρουσίασή του ως πόνημα του/της συγγραφέως.
- Η αντιγραφή αυτούσιου κειμένου ή μέρους αυτού χωρίς τη χρήση εισαγωγικών ή χωρίς την κατάλληλη αναφορά βιβλιογραφικής παραπομπής.
- Η κατά λέξη μετάφραση και οικειοποίηση ξενόγλωσσων κειμένων/ παραγράφων/φράσεων στην ελληνική γλώσσα.
- Η αντιγραφή εικονογράφησης, σχεδίων, εικόνων, φωτογραφιών ή άλλου οπτικού υλικού χωρίς την κατάλληλη αναφορά βιβλιογραφικής παραπομπής.
- Η αυτολογοκλοπή, δηλαδή η ανακύκλωση-ανασύνθεση παλαιών έργων του/της συγγραφέως και η παρουσίαση τους ως νέα αυτοτελή εργασία.
- Η οικειοποίηση μιας σκηνοθετικής ή παραστατικής προσέγγισης έργου κάποιου τρίτου και η παρουσίασή του ως προσωπική δημιουργία.

Επισημαίνεται ότι αποτελεί ατομική ευθύνη των φοιτητών/τριών να ακολουθούν τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας, προκειμένου να αποφεύγουν πρακτικές που συνιστούν λογοκλοπή.

Ο παραπάνω Κανονισμός Δεοντολογίας της Έρευνας ισχύει επίσης για τις ακαδημαϊκές εργασίες οι οποίες εκπονούνται στο πλαίσιο των μαθημάτων του ΠΜΣ, με τις απαραίτητες, βέβαια, μετατροπές αναφορικά με την έκταση της εργασίας, η οποία καθορίζεται από τον/την διδάσκοντα/σκουσα.